

Uzasadnienie do uchwały w sprawie ustanowienia zespołu przyrodniczo – krajobrazowego „GÓRA CHEŁMECZKI”

Celem ustanowienia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego "Góra Chelmecki" jest zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych, ze względu na bioróżnorodność, cechy estetyczne oparte na układzie licznie występujących polan wyodrębnionych kompleksami zieleni oraz kulturowe wartości związane z rozwojem miasta i zachowaniem jego tożsamości.

Zgodnie z art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz. U z 2021 r. poz. 1098) ustanowienie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego (...) następuje w drodze uchwały rady gminy. Stosownie do przepisu zawartego w ustępie 2 tegoż artykułu uchwała rady gminy (...) określa nazwę danego obiektu lub obszaru, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, obszaru lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1. Zgodnie z art. 44 ust. 3a ustawy o ochronie przyrody projekty uchwał (...) wymagają uzgodnienia z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

Naturalna rzeźba obszaru miasta jest mało urozmaicona. Elementem wyróżniającym się jest tu w szczególności Góra Chelmecki, stanowiąca najwyższe, lecz łagodne i rozległe wzniesienie Bierunia, o przebiegu grzbietu NW-SE, osiągająca wysokość 263,0 m n.p.m., położone w południowo-zachodniej jego części w Kolonii Bieruń Stary. Jest ono zrębem tektonicznym zbudowanym z utworów karbońskich warstw łaziskich. Stoki są dość równomiernie i bardzo łagodnie nachylone: 1,1°-1,3°; tylko na stoku południowo-zachodnim nachylenie lokalnie wzrasta do ok. 3,6°. Różnica wysokości względem terenów otaczających wynosi prawie 20 m od strony północnej (w rejonie DK44) i 25-30 m od strony południowej (dolina Gostyni). Mimo to, z uwagi na rozległość formy i jej porośnięcie lasem, jest ona ogólnie słabo zauważalna w terenie. Tylko odsłonięcia w obrębie szczytowych partii miejscami w kierunku północnym oddają to wyniesienie względem terenu otaczającego. Jej wschodni skłon rozcina droga wojewódzka DW931.

Góra Chelmecki stanowi część korytarza migracyjnego dla ssaków kopytnych K-LPK-LM/2.

Na szczycie zlokalizowana jest zabytkowa kapliczka domkowa MB Częstochowskiej. Górę przecina trasa rowerowa nr 152. Prowadzi tu także szlak pieszy. Powyższe wskazuje na atrakcyjność turystyczną tego miejsca.

Góra Chelmecki wskazywana była do objęcia ochroną prawną w opracowaniu archiwalnym pt. „Waloryzacja przyrodnicza miasta i gminy Bieruń” oraz w opracowaniu ekofizjograficznym dla miasta Bieruń (EKOID, Katowice, 2010 r.). Zarówno obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia, jak i plany miejscowe utrwalają ochronę przedmiotowego obszaru przed zainwestowaniem. Także procedowana obecnie zmiana studium nie zmienia jego przeznaczenia.

Na obszar wskazany do objęcia ochroną prawną składają się w szczególności niezabudowane grunty rolne i leśne. Od północy i południa sąsiaduje on z terenami mieszkaniowymi, od zachodu z linią kolejową, a od południowego wschodu z drogą wojewódzką 931. Zakres ochrony, w tym ustanowione zakazy, zostały wprowadzone adekwatnie do charakteru tego obszaru. Ustanowiona forma ochrony przyrody będzie stanowiła narzędzie chroniące przed presją urbanizacyjną. Dokumenty planistyczne powstające na poziomie gminnym, w tym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a także miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, muszą uwzględniać zasady ochrony przyrody i krajobrazu, w tym także ustanowione formy ochrony przyrody.

Fot. 1. Polana leśna.

Fot. 2. Leśne oczko wodne.

Fot. 3. Niebieski szlak rowerowy.

Fot. 4. Pola uprawne.

Fot. 5. Widok na kapliczkę MB Częstochowskiej.

Fot. 6. Kapliczka MB Częstochowskiej.

Fot. 7. Las.

Fot. 8. Pola uprawne.